

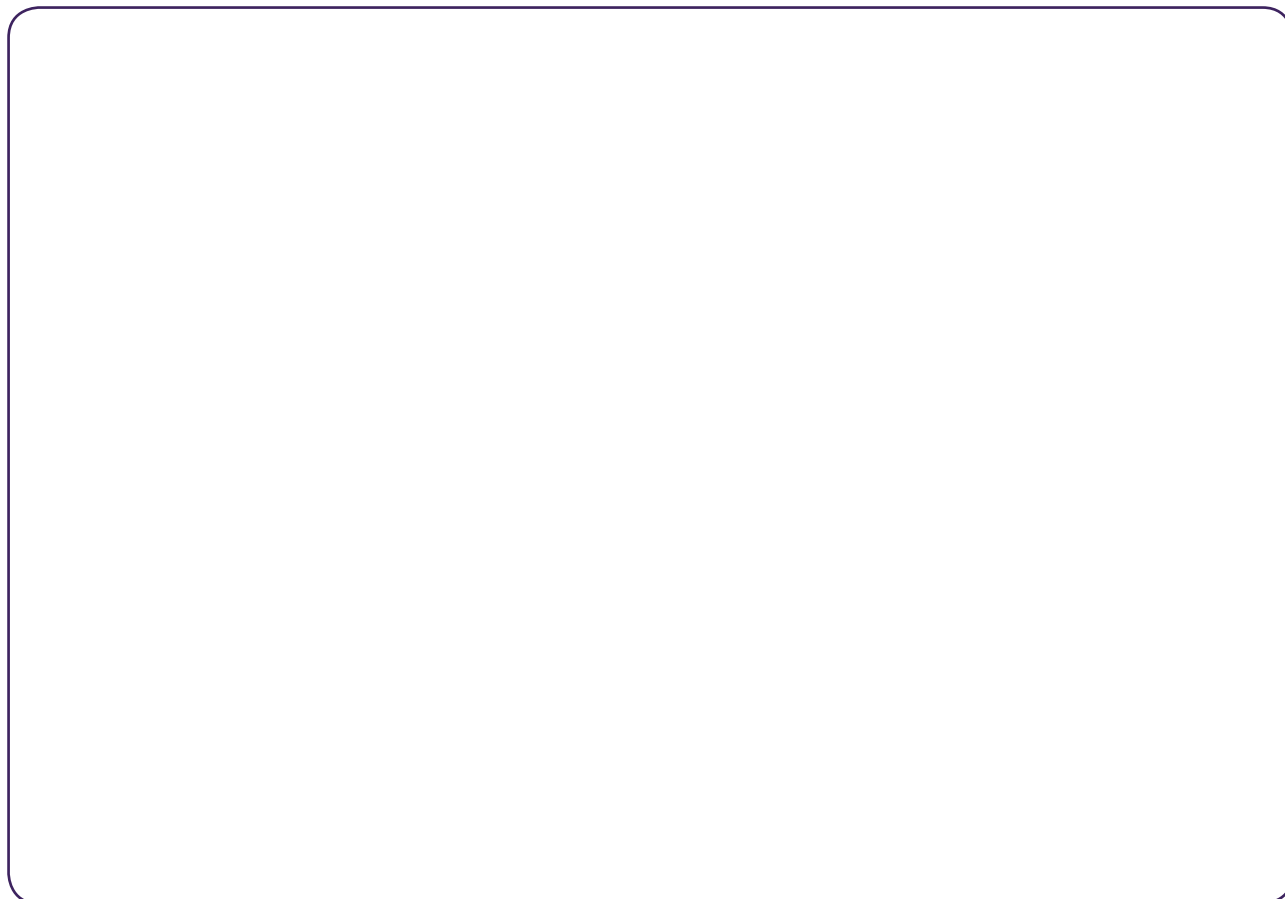
Šūpuļdziesmas

Mērķis – domā, runā, ieklausies citu stāstos un pieredzē par muzicēšanu mājās, ģimenē, bet, vissvarīgāk, – dziedī un muzicē skolotāja vadībā ar visiem kopā! Atzīmē, kad uzdevums paveikts!

- Uzraksti 5 veidus, ko vari iedomāties, kā un kad, kādos gadījumos mājās var muzicēt!

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

Uzzīmē mūzikas instrumentus, kurus spēlē tavās mājās vai, kuru tu pats gribētu iemācīties spēlēt!

- Vai tu zini, kura latviešu tautasdziesma ir atzīta par pasaulē skaistāko šūpuļdziesmu? Ja nezini, kā tev šķiet, kura tā varētu būt? Pārrunā ar citiem!

Jā _____

1. Klausoties skolotāja piedāvāto 1. ieraksta fragmentu, analizē un pieraksti! Saviem vārdiem raksturo!

Izpildītājs _____

Noskaņa _____

Dinamika _____

Temps _____

2. Klausoties skolotāja piedāvāto 2. ieraksta fragmentu, analizē un pieraksti! Saviem vārdiem raksturo!

Izpildītājs _____

Noskaņa _____

Dinamika _____

Temps _____

3. Klausoties skolotāja piedāvāto 3. ieraksta fragmentu, analizē un pieraksti! Saviem vārdiem raksturo!

Izpildītājs _____

Noskaņa _____

Dinamika _____

Temps _____

4. Salīdzini! Kuram ierakstam (1., 2. vai 3.) atbilst apgalvojums?

Šūpuļdziesmu izpildīja māmiņa savam bērniņam. _____

Skaņdarba noskaņa bija ļoti mierīga. _____

Dziesma bija ļoti klusa. _____

Dinamika mainījās; skanēja gan skaļi, gan klusu. _____

Šī bija vislēnākā dziesma. _____

Šai dziesmai bija mainīgs temps. _____

Vissirsnīgākā bija _____ dziesma.

5. Dziedi kopā ar citiem skolotāja mīļāko šūpuļdziesmu! Pieraksti šūpuļdziesmas nosaukumu!

Kādi mūzikas izteiksmes līdzekļi raksturīgi šūpuļdziesmai?

Mērķis – ar šūpuļdziesmas palīdzību mācīties muzicēt dažādās tonalitātēs (Do mažors, Sol mažors).

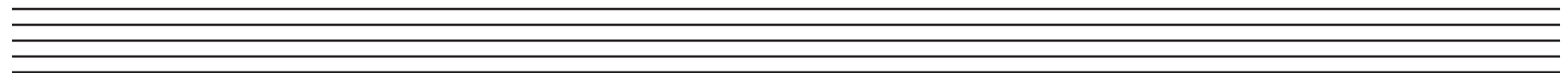
Dziedi Do mažoru kopā ar citiem (skolotāja piedāvātos variantos), izmantojot dažādas ritma struktūras, kanonā, ar ritma ostinato pavadījumu, ar muzikāli ritmiskām kustībām!

 1. Aplūko 2. un 3. uzdevumu! Izvēlies sev piemērotāko! Izpildi!

2. Papildini melodiju ar trūkstošajām notīm! (grūtāks uzdevums)

3. Sakārto taktis pareizā secībā! (vieglāks uzdevums) Pieraksti melodiju pareizi!

4. Nodziediet kopā ar visiem pantiņiem, kādus kopīgi varat atcerēties! Visi kopā – skolotāja vadībā!

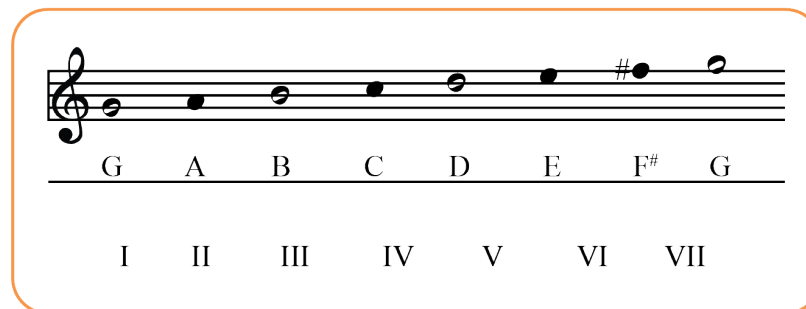
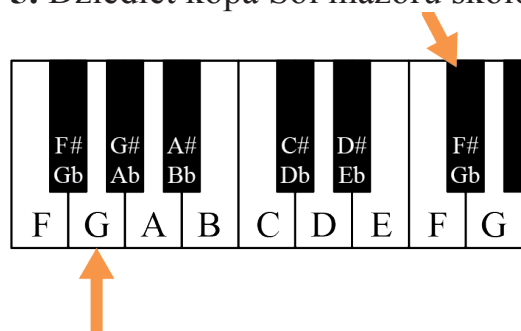
Pārbaudi !

- Izdziedi melodiju ar nošu nosaukumiem!
- Kādā mažorā ir dziesma? _____
- Apvelc taktis, kurās ir trijskanis!
Cik trijskaņu ir “paslēpušies” dziesmā?

- Kāds ir dziesmas taktsmērs? _____
- Vai atpazīni, kas tā ir par dziesmu?
Uzraksti!

- Vai ierakstīji nosaukumu?
- Ja izpildīji 3. uzdevumu, vari izpildīt arī 2. uzdevumu! Padomā, tev noteikti izdosies!

5. Dziediet kopā Sol mažoru skolotāja piedāvātajos veidos!

6. Uzraksti Sol mažora tonikas trijskani!

7. Uzraksti “Aijā, žūžū, lāča bērni” Sol mažorā! Kas jādara, lai to paveiktu?

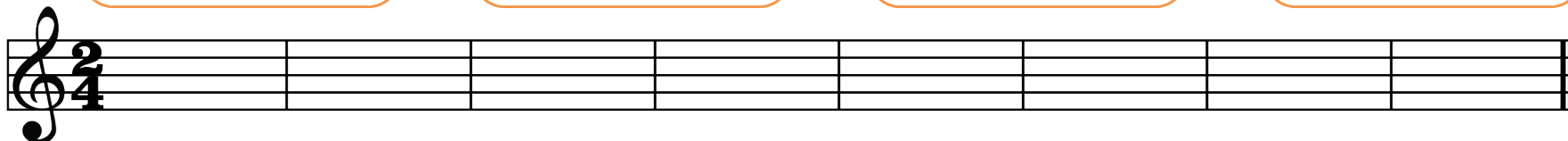
Solī:

Ieraksti pareizo zīmi!
(# vai b)

Izdomā, ar kuru noti
sākas Sol mažors!

Sāc ar noti Sol, skaties
Do mažora variantā
un seko nošu virzībai!

Atceries, ka ritms
nemainās!

Izdziedi ar nošu nosaukumiem! Ja neskan pareizi, pārbaudi pakāpes! Ja Do mažorā do ir I pakāpe, Sol mažorā I pakāpe ir sol. Vari parakstīt zem Do mažora notīm pakāpes, pēc tam rēķināt līdzīgi kā matemātikā! Ja neizdodas, – pajautā skolotājam vai draugam!

URĀ! Tu tikko iemācījies *transponēt*! Melodijas pārcelšanu citā augstumā citā tonalitātē sauc par **transponēšanu**.

Tu transponēji no Do mažora uz Sol mažoru.

8. Uzraksti 3 instrumentus, kurus spēlējot, tavuprāt, šī dziesma skanētu visskaistāk! Pamato, kāpēc!

- _____
- _____
- _____

Vai tu zini vēl kādas latviešu tautas šūpuļdziesmas? Ieraksti nosaukumu!

Vai vari kādu no tām nodziedāt? Jā _____ Nē _____

9. Kopā ar citiem klausies skolotāja piedāvāto šūpuļdziesmu! Brīvā formā izsaki savas emocijas noskaņu zīmējumā! Ja vēlies, vari pastāstīt citiem un salīdzināt, cik dažādi uztvērāt vienu dziesmu! Klausies klusumā!

10. Noklausies trīs dažādu tautu šūpuļdziesmas pēc brīvas izvēles! (Lai vieglāk atrast, tautas nosaukumu *youtube.com* jāraksta angļu valodā). Ieraksti, kādu tautu šūpuļdziesmas noklausījies!

_____ (piemēram, indiešu)

• Kura dziesma tev patika vislabāk? _____

• Kāpēc? _____

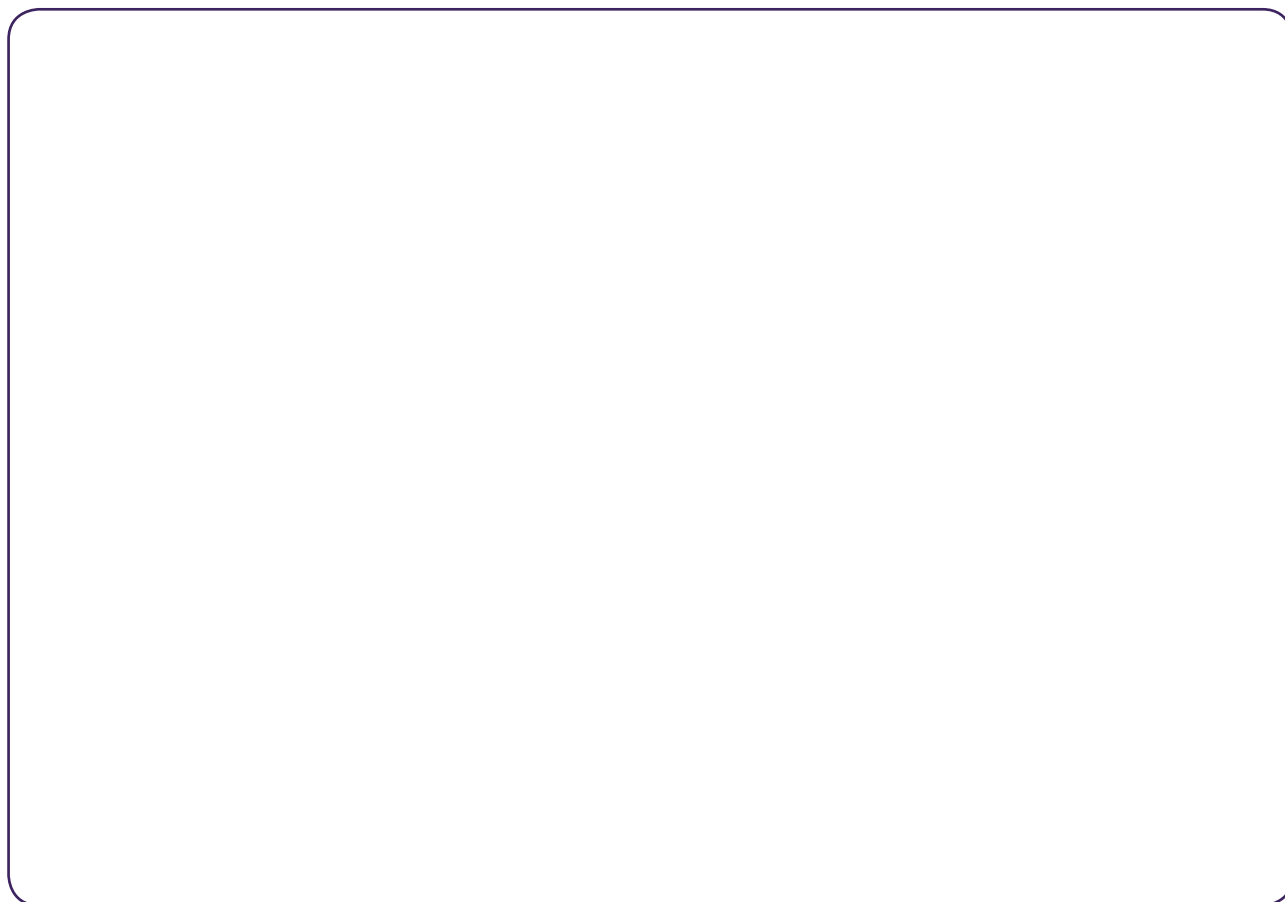
• Kas to atskaņoja? _____

• Kas dziesmās bija atšķirīgs? _____

• Kas kopīgs? _____

Kopīgi pārrunājiet!

11. Uzzīmē priekšmetu vai dzīvu būtni, ar ko tev visvairāk asociējas šūpuļdziesma!

12. Analizē, nosaki taktsmēru, skaņkārtu, tempu un dziedī individuāli, grupās kopā ar citiem, ar skolotāja pavadījumu!

Mēnestiņis nakti brauca

Latviešu tautasdziesma

$\text{♩} = 120$

Mē - nes - ti - ņis nak - ti brau - ca, tra - di rī - di,

5
ma - ni ņē - ma or - ma - nī - ti, tra - di ri - di rī - di ral - lal - lā.

Mēnestiņis man iedeva
Savu zvaigžņu mētelīti,
Savu zvaigžņu mētelīti,
Sešu zaru zobentiņu.
Ik no zara kaldināju
Māsiņai vainadziņu.

13. Grupu darbs. Grupās konsultējoties, aizpildi!

Kādus gadskārtu ieražu svētkus
tu zini?

Kuros svētkos visvairāk dejo?

Kuros svētkos visvairāk iet rotaļās?

Kuros svētkos visvairāk spēlē
instrumentus?

Kuros no šiem svētkiem, tavuprāt,
visvairāk dzied?

14. Grupu darbs. Mājas muzicēšanas piemēra vai šūpuļdziesmas atskaņojuma sagatavošana.

Izmantojiet mācīšanās stratēģiju “Kā izveidot muzikālu priekšnesumu grupā”.

15. Grupu darbs. Koncerts klasē, tā novērtējums.

Priekšnesumu vērtējums pēc pašu veidotiem kritērijiem.

Neaizmirsti, kas koncertam noteikti nepieciešams:

- afišas,
- programma,
- pieteicējs,
- koncertsituācijai atbilstošs telpas noformējums,
- sakārtota koncerta norises vieta izpildītājiem un klausītājiem

Vienojies ar skolotāju, varbūt kādu var uzaicināt klausīties koncertu!

16. Pārdomas un pārrunas par temata apgūvē iegūto!

Kādos dzīves gadījumos mājās dzied, muzicē tavā ģimenē? Kāda rakstura vai stila mūzika skan?

Dzimšanas dienā _____

Svētkos _____

Kāzās _____

Katru vakaru _____

Cits variants _____

Skolotāja novērtējums